

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Cap. X. Rosa argentea, seu virginitas.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77028](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77028)

complures precationibus impendunt? Recentia sunt & explorata, quæ in exemplum hæc refero.

Stephanus Capunachus quatuor quotidie horis post cenam precari solitus. Confalvus Mederius, ut prior, Societatis Jesu Sacerdos sex horas Meditationi tribuit quotidie. Antonius Criminalis è numero recentiorum Martyrum quot diebus trigefies prolixius orare consuevit.

Franciscus Suarezius, qui omnem Theologiam pluribus voluminibus in ampliolem lucem posuit, ingenue fassus est, malle se quiddid scientiæ acquisisset, perdere, quam unicam solitæ meditationis horulam intermittere.

Atque ut rem verbo finiam; novum quid, sed verum dicam: Ea est optima oratio, quam quisque ipse sibi facit, & è calore fundit peccatore, non è libello scriptam recitat. Anaximenes Rhetor orationem elegantem & auribus dignam sex mensibus elaboravit. Hanc uni è suis discipulis, quem commendatorem habuit, ediscendam tradidit. Adolescens, ubi eam exactius memoriæ mandasset, & à magistro parem dictioni gestum adhibere didicisset, coram Antigono rege præceptoris sui labores pronuntiavit. Notavit Antigonus, non id adolescentis stylo compositum. Quare inter audiendum super eâ re quippiam sciscitatus est. At ubi adolescens hoc solum loqui potuisset, quod pisces solent, suaviter subridens Antigonus: Quid ais, inquit, adolescens, num istud tibi non etiam in tabulis descriptum est?

Sic innumeri precantur; in tabulis descripta pronuntiant, aut multa psittacorum more recitant. O mei oratores! ò bonæ oratrices! optima imò & venustissima est oratio, quam ipse sibi facit orator, quam ex animi medullis promitt: idcirco nos hæc orationi meditationem ac contemplationem junximus.

Quo igitur te ore referam, ingens cæli decus, spes labentium, DEIPARA Virgo: cujus sanctissimos mores nullus unquam laudare satis potuit, quæ tenera etiamnum ætate in templo orando, meditando ac contemplando vitam exegisti, quæ principem diei partem precibus & divinis colloquiis consecrasti; inde per aliquot horas honestè & ingenue puellare opus obiisti, mox reliquum diei divinarum litterarum lectioni sedulo impendisti. Ita, ut cum ritè sanctæque cælestia curares, humana non omnino despiceres, utrumque munus Marthæ & sororis sanctissimè complexa.

ACTIONES.

SEU PRAXIS

ORATIONIS, MEDITATIONIS,

ET CONTEMPLATIONIS.

- 1. Præcis orationis, meditationis & contemplationis.
- 1. Ad orationem plurimum facit, orandi tempus, locum, situm attendere. Nullum non tempus orationi aptum est: quavis horâ, quovis momento precibus nostris attendit Deus. Tria tamen potissimum tempora orationi seligenda; Marutinum, Meridianum, Vespertinum. Omnium optimum est marutinum: quod enim corpus est defæctius, hoc promptior aptiorq; ad orandum est animus. Tempus nocturnum quanto aliis tranquillius, tantò & melius est.
- 2. Locus is orationi gratior, qui à turbis remotior. Ideo Christus cubiculum monstrat, idque clausum. Proprius tamen precandi locus est templum, teste Veritate: Domus Domini, domus orationis est; oratio, quæ ore multorum funditur, quod in templo fit, efficacissima: nimium pia mens est Deo familiaris, etiam in templo & turbis mediis suam sibi fabricat solitudinem, & sola cum solo sponso loquitur.
- 3. Situs corporis, non leve adjumentum aut impedimentum orationis. Quo corporis statu sit supplican-

A dum, Christus exemplo docuit: siquidem nunc procedens in faciem, nunc flexis genibus Patrem exoravit. Daniel fenestris eâ parte parentibus, quæ cœnaculum templo Hierosolymæo erat obversum, ter quotidie statis horis genua submisit in preces. Salomon orans utrum- 3. Reg. c. 8. que genu in terram fixerat, & manus expanderat in calum. vers. 54. Hic proprius orantis habitus est, genua humi flectere, & manus cælo attendere.

4. Orationi nil magis adversum quam sub eâ huc illuc circumspicere, litteras legere, fabulas miscere, aut agere ad orationem non spectantia. Quisquis oras, contine oculos, aures frena, junge manus, flecte genua, tunde pectus, suspira Deum, & habebis adhuc quod agas, ut tot animi evagationibus obsitas. Magnam injuriam, Bernard. medit. c. 8. inquit Bernardus, Deo facio, cum illum precor ut meam precem exaudiat, quam ego, qui fundo, non audio. Deprecor illum, ut mihi intendat, ego verò nec mihi nec illi intendo.

5. Nullam unquam orationem sine seriâ præparatione ordiri. Præparatio quanto accuratior, tantò & oratio attentior erit & ardentior. Ecclesiasticus severè hoc præceptum ingerit: Ante orationem prepara cor tuum, & noli esse quasi homo, qui tentat Deum. Bernardi monitum est: Orans mentem erigat, corpus incurvet.

6. Oraturus circumspicere cogitet, quis, quid, quem rogaturus sit.

7. Breves illas & jaculatorias preces sibi quam commendatissimas habere, plurimum prodest uno die centies, sexcenties, millies iis animum fulcire & ad Deum erigere. Tantò autem frequentius eas repetere, quanto vehementius vel adversa premunt, vel prospera blandiuntur.

8. Meditatio matutinum tempus singulariter capta, idololatris etiam non ignotum. Scipio summo mane in cellâ Jovis meditatus est. Isaias Propheta: Erigit Isaias e. 50. manè, ait, manè erigit mihi aurem, ut audiam quasi magister. Christus ipse, Marco teste, diluculo valde surgens egressus abiit in locum desertum, ibiq; orabat. Nec tamen cetera diei tempora meditatio aspernatur, modò silentio possit & quietè peragi.

CAPUT X.

Rosa Argentea, seu, Virginitas.

§. I.

Castimonia seu Virginitas triplici se vultu commendat. Alia enim conjugum, alia viduarum, alia virginitas. Alia & longè sublimior est pudicitia. Augustino bona est pudicitia conjugalis, sed melior continentia virginalis. Perpetuum virginitatis florem tueri prima De virginum docuit, in cujus castitate complura sunt admittanda.

Primum illud, Virginitatem amplexa est eo sancto tempore, quo hæc virtus non ignota tantum, sed exoptata fuit.

Alterum, Tanto virtutis hujus amore exarsit, ut non solum per omnem vitam virgo vivere, sed & virginitatem Deo vovere voluerit.

Tertium, Prima omnium fuit, quæ virginitatem perpetuam voverit.

Quartum, Inauditi res exempli, & fiducia in Deum fuit incredibilis. Nam antequam Josepho nuptiis jungeretur, hoc suæ pudicitia votum nuncupavit, ingenti animo divinæ potentia fida: neque enim ambigebat, hoc decretum suum vinculis matrimonii minime remmandum. Una ejus cogitatio erat, placere Deo. Huc Spiritus divinus singulariter impellebat, uti princeps Theologus Aquinas explicat. Neque enim præceptum, neque consilium, neque exemplum virginem ducebant. Nondum legerat illud Marthæ: Sunt, qui seipfos castraverunt propter regnum calorum. Nec illud Joannis: Virgines enim

nes enim sunt, hi sequuntur Agnum, quocumque jerit. Nec illud Pauli: Qui matrimonio jungit virginem suam, bene facit, qui non jungit, melius facit: & bonum est homini sic esse. Hæc virgini nusquam lecta, nusquam audita, sed à sancto Spiritu suggesta, ut rectè dixerit Bernardinus: Nihil inquam elegit Maria, nisi quod ei divina Sapientia demonstrabat.

Et quamvis in lege veteri vitam calibem agitarint Melchisedechus, Jelus Nave, Elias, Eliseus, Hieremias, tres juvenes Hebræi in flammis non inflammati; à nemine tamen horum, quod confiter, virginitas voto est illigata, quod prima omnium fecit hæc virgo. Eam igitur Ambrosius jure meritissimo tantæ rei auctorem suspiciens: Maria, inquit, signum sacre virginitatis extulit, & interemerit virginibus pium Christi vexillum levavit. Id Hieronymus confirmans: Igitur Christus, inquit, & virgo Maria utriusque sexus virginitatis dedicaverit principia. Hinc Ecclesiæ primæva mos ortus, Basilio, Athanasio & Epiphanio testibus, ut virgines Deo se dicaturæ castitatem promitterent in nomine Mariæ. Illud non nemini scribere licuit, nobis vix credere, Adamum visio Abele mortuo, cum mortis tyrannidem antea ignorasset, castitatem vovisse.

Virgo * Domini mater, priusquam Dei filium suo corpore vestiret, voto virginitatis æternæ Deo se obstrinxit. Eò spectant illa virginis verba: *Quomodo fiet istud, quoniam virum non cognosco?* Sed hic paulò majora canamus, cum optimis scriptoribus.

Theologus Hispanus publicis scriptis Theologiæ decereturum his omnino verbis explicat: Beatissima Virgo, quæ à suâ immaculatissimâ Conceptione usum rationis ad spiritualia habuit, non solum propositum virginitatis, nec solum votum ante Filii conceptionem, & ante matrimonium, sed etiam in ipso Conceptionis instanti, & in utero matris existens virginitatem suam voto explicito & absoluto, Deo consecravit. Ita tenent gravissimi Auctores contemplativi, quos refert & approbat Jacobus Episcopus Christopolitanus, explicans illa verba Cantici Virginis: *Fecit mihi magna, qui potens est, &c.* Dicunt ergo, quod Virgo illico post sanctificationem fecit votum perpetuæ virginitatis in utero matris, quod postea per successionem temporis ostendit: nam statim tertio anno, tanquam virgo se ad Dei famularum dedicavit, ad serviendum Deo in templo Domini. Hæc illi. Et addit rationem. In Conceptione enim suâ Virgo Dei Majestatem pulchritudinemque contemplans, ardentissimo amoris igne flagrans cum sibi unicuique sponsum elegit, perpetuæque virginitatis votum nuncupavit, juxta illud Canticozum cap. 2. *Dilectus meus mihi, & ego illi, qui pasatur inter lilia, donec aspiret dies, & inclinentur umbra, id est, usque ad vesperam mortis.*

Luc. cap. 1. vers. 49.

Petrus Morales in e. 1. Matth. l. 2. tract. 6. mihi pag. 185. vers. 16.

Luc. cap. 1. vers. 49.

Petrus Morales in e. 1. Matth. l. 2. tract. 6. mihi pag. 185. vers. 16.

Luc. cap. 1. vers. 49.

Petrus Morales in e. 1. Matth. l. 2. tract. 6. mihi pag. 185. vers. 16.

Luc. cap. 1. vers. 49.

Petrus Morales in e. 1. Matth. l. 2. tract. 6. mihi pag. 185. vers. 16.

Luc. cap. 1. vers. 49.

Petrus Morales in e. 1. Matth. l. 2. tract. 6. mihi pag. 185. vers. 16.

Luc. cap. 1. vers. 49.

Petrus Morales in e. 1. Matth. l. 2. tract. 6. mihi pag. 185. vers. 16.

A in Christum: Conceptus de Spiritu sancto: Natus ex Maria Virgine.

Quæ de re Bernardus insigniter: Conjunctiona sunt, inquit, Deus & Homo, Mater & Virgo, Fides & Cor humanum, formæ in Admirabiles istæ mixtura sunt, & omni miraculo mirabilis, quomodo tam diversa, tamque divisa ab invicem, invicem poterunt conjungi. Secunda mixtura est, Virgo & Mater, admirabilis planè & singularis. A saculo non est auditum, quod virgo esset qui peperit, quod mater esset qui virgo permansit. Nunquam juxta rerum ordinem virginitas ubi fecunditas predicatur, nec fecunditas ubi virginitas integra conservatur. Sed hæc est, in qua virginitas & fecunditas obviaverunt sibi, ut sola est semel factum est, quod factum non fuerat, nec fiet in æternum. Quia nec primam similem visa est, nec habere sequentem. Quomodo potuit hoc persuaderi generi humano, universo orbi terrarum? Et tamen tam facile, tam potenter persuasum est, ut vixit mihi id credibile faciat credentium multitudo, juvenes & virgines, senes cum junioribus elegerunt mille mortibus mori, quam ad momentum ab istâ fide desicere.

Assentitur Augustinus, & : Hoc, inquit, summum hoc miraculum est, quod majus à Deo expectari non potuit. Sicut solares radii vitrum transeunt, nec ledunt vitrum, ita Christus ex utero Matris & virginis in præsepe venit. Igitur nulli mulierum illud elogi convenit: *Tota pulchra es, & macula non est in te, nisi luciani Virgini, quæ semper incontaminata, semper virgo, vix nullum est experta. Hæc rubus ardens, & vitorem retinens. Hæc Gedeonis vellus, quod Numen irroravit seipso. Hæc Aaronis virga, quæ frondibus & fructibus abundavit. Hæc clausa porta, quæ soli regum Regi patuit. Atque hæc tam admiranda virginitas, matris divinx purissimam Angelorum felicitatem longè superavit. Angeli nullâ corporis mole laborant, hæc carnem & spiritum in admirabile fœdus copulavit.*

§. III.

Cum de Castitate sermo est, mihi semper Hieronymi dictum in mente est: *Quocumque virtute poleas, quibuscumque operibus niteas, si angulo castitatis caritas, omnia per terram trahis.* Abimelech Sacerdos panem ceremoniâ consecratum, neque Davidi esurienti, neque ulli ex iis, qui cum Davide fuerant, daturus fuisset, nisi prius exploratum habuisset, eos esse mundos ab omni mulierum consortio. Nora vox Joëlis Prophetæ præcipientis, ut *sponsus de cubili suo migret, sponsa de thalamo.* Ad vastitatem scilicet & excidium, quod à Chaldeis imminerat, avertendum, genti suæ Propheta jejunium & fletum indixerat. Ceterum neutrum credidit profurum, nisi à Castis fieret. Tanti virtutem hanc unam fecit maximus Propheta.

Duo hujus ordinis viri longè principes Elias & Eliseus, qui salutarem Christi ortum diu antea præcellerunt, castimoniam complexi, calibes vixerunt: iidem omnium soli mortuos in vitam reducerunt. Nimirum hostes universos, cacodæmonem, peccatum, ipsam mortem Castitas triumphat. Sed hæc illi vires à Virginis Filio suat, qui omnium virtutum exemplar fuit omnibus, cujus vitæ nihil unquam in terrâ sanctius, qui *nausæ quidem dignatus est, sed solum ex virgine, quod nulli mortalium contigit.* Sed pæne corrigo, quod dixi. Nam duos virgines filios cerno. Illum in alto pendentem, in imo stantem alterum. O ergo felicem piscatorem, o beatum, o ter beatissimum Zebedæi filium Joannem I cuius tutela omnium virginum princeps, non solum credita, sed in matrem etiam assignata. Sic è cruentâ trabe moribundus elamat filius: *Eccæ mater tua.* Si ergo Joanni mater est virgo, ergo & Joannes filius virginis dicendus. His annumerari potest non immerito Jacobus, qui ab eo, quod ore & lineamenti esset Christo perquam similis, Domini frater est dictus. Hic unus omnium templi penetralia subire Pontificum permittitur potuit, quò nulli hominum,

Luc. cap. 1. vers. 49.

Petrus Morales in e. 1. Matth. l. 2. tract. 6. mihi pag. 185. vers. 16.

Luc. cap. 1. vers. 49.

Petrus Morales in e. 1. Matth. l. 2. tract. 6. mihi pag. 185. vers. 16.

hominum, præterquam Sacerdotibus, patebat accessus: qui honor contingere illi non potuisset, nisi recepta de ejus castimonia, vel inter inimicos, opinione. O Castitas, quantæ dignitatis es, vel hoste judice!

Chryso. lo. in prædicandis laudandis.
Græcorum Oratorum disertissimus Chrysothomus, mirabili voto inardescens, velut accersito pictore: *Pingem tibi, ait, sermonem virginitatis.* Quid hoc ais, Chrysothome, quis istud enim verò possit? Sermonem scribere, virginitatem muliebri habitu pingere, fortassis difficile non sit: at virginitatis sermonem picturâ exprimere, quis hoc Apelles, quis Protogenes, quis Zeuxis, aut Parrhasius, quis Timanthes id possit? Verum non possit hoc quisquam hominum, Deus id potuit, qui sermonem virginitatis in cælo pinxit, loco quàm fieri potuit patentissimo. Suspice, & videbis in Zodiaco, lato illo cali baltheo, inter Libram & Leonem constitutam Virginem. En ipsissimum virginitatis sermonem. Quisquis virginitatem & castimoniam tueri vult, hinc Leone, hinc Librâ; hinc Fortitudine, hinc Temperantiâ se muniat; utrinque defensus sit necesse est. Hinc quidem Leo collocatur: nam Castitati tuendæ pugnandum ac luctandum est assidue, tentationibus & illecebris acriter resistendum. Qui pugnare non vult, nec vult vincere, nec virgo permanere. Hæc virtus non nisi quotidianis præliis conservatur. Qui non fortis est, nec castus erit. Rectissimè Chrysothomus: *Virgo à bello nunquam cessare potest.* Sic adit Leo virgini, sed nec Libra desit. Homo continentie amans, ad Libram pleraque omnia examinat, hæc præcipue: Labores suos, ne otietur; socios suos, ne seducatur; suos sermones, ne in iis excedat; mentem & vestem suam, ne lasciviat; oculos suos, ut custodiat; peccandi occasiones, ut fugiat. Nusquam non opus hæc trutinâ. Nimirum hæc solertissimè sunt expendenda virgini.

§. IV.

Videte mihi castissimum Joseph Ægypti proregem, quàm ille inter Libram & Leonem Castimoniam suam insigniter defenderit. Tentationibus & plurimis & gravissimis & pæne assiduis incurtabatur. Primum illius tentamentum fuit ætas: juvenis erat. In lubrico stabat, concipiendæ flammæ expositus agebat, nec opus hinc oleum affundere, ex se facilis flamma sequitur. Sed vicit ætatem Joseph.

Accessit quotidianus Dominæ aspectus. Dominam voco, quæ in suum famulum omni pantherâ sævior fuit. Ad dita sunt tertio verba blandissima: his pondus fecerunt lacrymæ, quas crocodili dixeris fallacissimas.

Quarto urgebat optimum juvenem assidua importunitas ac diuturnitas tentationis. Neque enim hoc unum alterumve diem, nec unam aut alteram hebdomadam tenuit: non intra pauculos menses stetit hæc suavis ad flagitium invitatio: in annos abiit complures. Sæptæ paginæ restantur: hujusmodi verbis per singulos dies multæ molestæ erant adolescenti, idque annis pluribus.

Quinto, mollissimis verbis junguntur dona, & promissa ingentia; solet enim lascivus amor ejuscemodii arietes admovere: nihil hinc inausum, nil intentatum relinquatur.

Sexto ad obscænum obsequium non leviter animabatur ipsa latendi fiducia: poterat enim Joseph securè sibi polliceri, rem non evulgandam.

Septimo junguntur minæ ac terrores, ut si assentiri nollet, laqueum, patibulum, omne malum expectaret.

His catapulcis castissimus Josephi animus quatiebatur. Ille nihilominus velut inexpugnabilis turris, nec ferro, nec flammis, nec blanditiis, nec minis cedens. *Quomodo, inquit, possum hoc malum facere, & peccare in dominum meum? Nec tamen furia illa Putipharis conjux quiescebat.*

A Nam etiam in carcerem penetrabat, in quem innocentissimus juvenis per fallas accusationes est devolutus. Huc illa feminarum nequissima internuntios suos ac lenas quàm occultissimè submittebat. Hic eadem quæ prius lenocinia repetebantur. At juvenis licet captivus, suum illud constantissimè opponebat: *non possum hoc facere.* Sed rogat te & obsecrat non ancilla, sed Domina: *Non possum hoc facere.* En nobilissimum ab ipsâ submissum munus: *Non possum hoc facere.* Strictissimum insuper silentium spondet. Non igitur quidquam est, quod tibi metuas: sed ille, Dixi, ait, & centies dicam: *Non possum hoc facere.* Sed sic occidis Dominam, tui desiderio tabescens moritur. At ille: *Moriatur, ait, Ego hoc non possum facere.* Sed ibis in patibulum certò, si has preces pervicax repellas. Ego, ait Joseph, & patibulum & rotas, & quodcumque tolerare sum paratus, innocentia ac castimoniam retinenda. *Hoc autem malum facere non possum, quidquid me fiat, non possum, non possum hoc facere.*

B En Virginem inter Libram & Leonem tutissimam, invictam. Maluit triennem ferre carcerem, quàm paratam non respicere voluptatem. Scuto Joseph pugnavit, & hastâ. Nam præsigni generositate veluti leuto ignita jacula excepit, retudit, confregit: dein & hastam in orcinum colubrum contorsit, summam exhibens tam in herum suum, quàm in Deum suum fidelitatem. Optime dixit Chrysothomus: *Magis miror Josephum in hoc igne penitus illesum, quàm tres viros in fornace Babylonicâ ab igne intactos.*

Fuit è sancti Dominici familiâ vir virtutis eximia, qui pro castimonia difficiles pugnas subit, nec unquam victus succubuit. Huic ab ipsis adversariis inferorum civibus vel in vitis acclamatum est: *Vicisti, vicisti, quia in igne fuisti, & non aruisti.* Josephus Castitatis encomia nusquam legerat, exempla nulla viderat, præcepta nulla, sed nec ulla consilia sciverat, nihilominus continentia sanè admirabili & fortitudine prorsus incredibili, tentationes ac illecebras omnes elusit felicissimè. Dignissimus cui omne cælum acclamar. *Vicisti, vicisti Joseph, quia in igne fuisti, & non aruisti: Vicisti, quia fugisti.*

§. V.

Hinc Augustinus memorabile hoc documentum *August.* suggerit: *Contra libidinis impetum apprehende fugam, serm. 250. si vis obtinere victoriam.* Cum Apostoli nos armant in vitia, collato cum iis pede standum esse docent. Insurgit Ira? resistite. Invidit Invidia? resistite. Adulatur Superbia? resistite. Oculos fascinare vult Avaritia? resistite. Pigritia ad otium & somnum trahit? resistite. Proponit epulas & vinum Gula? resistite. Voluptatem suadet Luxuria? hinc aliis pugnandum armis. Hic fugite, fugite. Resistendum ceteris, hoc unum è virtutis fugâ vincitur. Sic Paulus vociferatur: *Fugite fornicationem.* Eiusdem animi Chrysothomus: *Virginittatis custos, inquit, fuga & vers. 18. secessio.* Audis obscæna & periculosa? Bonum est obturare aures: melius est abire & fugere. Cernis blanda & illecebrosa? tutum est oculos claudere; sed tutius est abire & fugere.

Rogatus Aurelius Augustinus, quid esset quod nollet cum sorore habitare, ita occurrisse fertur: *Quis non sunt mihi sorores quæ cum sorore meâ sunt. Ideo hic omnium consultiusimum, fugere & procul esse. Enimverò malum est videre feminam, pejus alloqui, pessimum attingere.*

Artenius Abbas feminarum aspectum, præsertim curiosiore, ut rem sanctiori vitæ prorsus exitialem refugiebat. Huic cum fortè matrona quædam non obscuro generis sese repente obtulisset, turbatum & averfantem rogare cepit, ne suum occursum tam atrociter declinaret, & ut Deum pro se precaretur. Precabor, inquit ille, libens ne hujus talis occursum unquam amplius memor sim.

Anno 20.
Ruffi. 2.
Aquil. lib. 2.
cap. 1.
Pa. ad. e. 43.

sim. Huic accensendus Joannes Anachoreta, qui annis plurimis nullam vidit feminam, nec ab ullâ videri voluit. Petiit tamen Tribunus quidam militaris, ut ab uxore suâ se adiri pateretur, & super salutis negotio consuli. Negavit Joannes motis sibi fuisse unquam cum feminâ loqui. Tribunus obsecrando perstitit, saltem ab eâ se conspici permitteret. Cui Joannes: Eat, inquit, & me in somnis videbit, si id piè cupiat. Nec defuit prædictioni eventus.

Anno 1603.

Hoc præcurrens istud. Fuit ex Hispanensium Sodahum cæteru juvenis virginittatis non frigidus amator, sed strenuus defensor. Hic morti proximus coram Sodahitri Præfecto serid testatus est, nullam sibi feminam è facie notam, præter duas consanguineas, quas ob vitæ rationem sapius alloqui necesse fuerat. Vixerat autem ipsos novem annos Hispani. Tantò mirabilior hæc continentia, quantò duratior.

Ruffin. c. 30.
Pallad. c. 8.
mibi p. 482.
apud Ruffin.

His omnibus mirabilior & magnum virginittatis miraculum est Amon Ægyptius Abbas, parentibus opulenti ac generosis oriundus, cujus virtutem optimi scriptores jure prædicant. Nam etiamnum juvenis annos viginti duos natus uxorem ducere à suis compulsus est. At ille conjugium & ceremoniam superfluum admittens, animo totus virginittatem ardebat. Idcirco primâ nuptiarum nocte his verbis aggressus sponsam: Quid, ô virgo, agimus, inquit, florem corporis nostri tam facile perdimus, cras forsitan morituri? Quin magna audemus, nec tamen volentibus nimis difficilia. Virginittas, ut scias, thesaurus est incomparabilis. Mortalium sapientissimi hoc affirmant: Divinus scriptor: *Omnis ponderatio*, inquit, *non est æquæ continentis anima*. Quin ergo consensu pati pretium hoc inestimabile nostrum facimus, & virgines permanemus? Neque hoc, quod forsitan putes, aded arduum est. Unico & constanti VELLE hoc totum fit. Velimus serid, & jam sumus, qui esse volumus. Virginittas non solum Angelis, sed & Deo facit esse proximum. Et audi, obsecro, quæ præmia, quæ delicia promittantur castis in celo. Et unâ libellum protulit, è quo, quæ ad rem videbantur, virgini prælegit tanto animi ardore, ut & ipsa pensum calefacta, dixerit: Quin igitur hoc facimus, quod suades, & toto se juncti nostram Deo castimoniam probamus: ego hoc consilii nequaquam turbavero, & si quid jubes, id deinceps à me fiet. Ego, inquit, & rogo, & volente te jubeo, ut in omnem reliquam vitam tu mihi soror, ego tibi sum frater: ceptis nostris non deerit, divinus favor. Castorum animorum Deus quantus est amator, tantus erit & remunerator. Dixerunt, & fecerunt. Eadem quidem domo habitârunt, sed tam verecundè ac castè, ut non tam virgines dixisses, quàm Angelos. Atque hunc vitæ tenorem duodeviginti annis sanctissimè perseverârunt. In quâ re illud potissimum habuerunt, Otia utrinque sustulerunt, hinc omnes potèrè Cupidinis arcus. Utrumque hunc conjugem labor, ab omni labe incontinentiæ tutum conservavit. Amon totos soles in horto exegit balsameto colendo: quæ res multum laboris poscit & industria. Vespèri ergo domum rediens, sed fatigatus, mox tamen ad precesiones sese abdidit, inde cenula, sed modesta & pæca, quæ fami succurreret, non libidinem stimulare, inde noctes inter castissimas preces inchoatæ & clausæ. Hinc sæpius inter eos hic sermo: Plurima pars hominum nescit, quàm suavis sit sopor in vacuo cubili quod solus quis occupat. Certissimum est,

Ecl. c. 26.
vers. 20.

Incorruptio
facit esse
proximum
Deo.
Sap. cap. 6.
vers. 20.

1. Cor. c. 7.
vers. 28.

Tribulationem carnis habebunt hujusmodi. Ubi octodecim ut dixi, annos in parili virginittatis decreto sanctissimè traduxerunt castissimi conjuges, nobilissimum celo spectaculum, Amon ad virtutis culmen enisus in montem Nitriam concessit, factus plurius Monachorum Pater; illa in domum sibi relictam plures virgines adscivit, & ædes exploratæ castimonie jam concias in cœnobium mutavit. Mirabilis

A Deus in sanctis suis. O virginittas, ô soror Angelorum! O victoria libidinum! ô Regina virtutum! ô possessio bonorum omnium!

§. VI.

Sed non est, quod hæc olim duntaxat facta censeamus. Similes pugnas hodieque, similes & triumphos spectat virginittas. Obstupesco, cum lego optimâ fide descriptas pro Castitate luctas planè admirandas. Et quis non miretur, corruptissimum hoc ævo castissimos tamen juvenes, virgines tamen integerrimas nec adeo vili numero reperiri? Quibus profectò longè potior est castimoniam quàm vita, suavius illis est mori quàm inquinari. Rem hic ad compendium conféro. Verissimum esse, quod dixit Chryostomus (*virgo à bello nunquam potest cessare*) confirmant hæc pauca in specimen proposita.

Fuerunt hoc ævo, qui libidini omnino perdomandæ sacrum tempus, quod Domini Natalem antecurrit, non carnibus tantum abstinent, sed & solo pane ac fonte victitârunt. Quod alii pluribus diebus fecerunt. Sunt, qui toto anno carnibus abstinent. Alii quovis Veneris die aceto solum & pane in ediam solantur. Verberibus & cilicinâ veste sic aliqui corpus affligunt, ut non desint, qui annum integrum fetis asperimus seipos excruciativerint, eo sine ut sædiorum cogitationum impetus fortius repellerent. Diverberationes acerrimæ in oculis sunt. Aliqui noctu ad orandum surgunt, & prolixas preces nudis genibus absolvunt, Pro epilogo terræ se catenâ acriter cadunt. Cùm flagellum decit, cingulum ferro præfixum in ejus rei usum venit. Sunt qui vulnera per verberationis ardorem exasperent. Dolæ in Christi Natalis pervigilio juvenis flammam parvorum pudicas animo subdi fenferat, at ille consilii non tardus, ut ignem hunc opprestum iret, nudum se in nives abjecit (en alteros Francicos) ut si quid voluptatis vel invito sese animo insinuasset, acerbitate frigoris penitus opprimeretur.

Fuerunt alii, qui Cupidinis vincendi causâ, aut in nives aut in spinas horridumque veperum (en alteros Benedictos) sese voluntario jactu præcipitarent. Fuerunt alii, qui digitos in ignem extendent, qui dentibus linguam invaderent, qui saxo pectus plangerent, qui pugnis faciem contunderent, ne quid penitus virgineæ floris amitterent.

Fuit Parthenius juvenis Lugdani, qui cum nulla alia servandæ integritatis super flet via, manus suas in suum vultum armavit, & oris sui florem unguibus & cruore ita contaminavit, ut quid porro in ipso amaretur, nemo videret. En alteros Spurias. Notus est Hercules ille adolescens, qui ubi mirâ sui specie sollicitari oculos advertebat, oris decorem vulneribus confudit, maluit que deformitatem suæ sanctitatis argumentum, quàm formam aliena libidinis esse irritamentum. Ingolstadtii novus quidam Mutius, ipso animosior Scævola, patientissimam manum tam diu prunis admovit, dum flamma pestilens per viscera grassari desineret. Alii linguam mortibus tantisper vexant, dum spurca cogitationum reprimant. Plurimi nudis asseribus aut pavimento indormiunt multas noctes ne suaviter cubent, aut ne inhonestius somnient, non raro cervicalis vicem capiti saxum subjiciunt. Sunt qui inter mortuos pernoctârunt, ne voluptatibus vitæ vincerentur.

Fuit qui sex omnino horas continuas in genua provolutus Christi Domini necem ac supplicia contempleretur, quod quidem potentissimum in his prælis telum est, omnibus hostibus formidandum. Quod magis mirandum, sancta hæc in seipsum crudelitas ingeniosa est: non enim defuerunt, qui urticas & rosarum spinas pro cilicio corpori applicarent, quos merito virgines Rosas dixeris, qui sine spinis vivere noluerunt, cum Hortu-

Hortulanum suum spinis videant in cruce coronatum. Superioribus quidem saeculis pugnas edidit Castimonia severas & admirabiles. Evagrius Presbyter hibernas noctes in puteis egit, ut ab omni affectu libidinis corpus vindicaret. Bernardus Abbas in lacu, Benedictus in vepribus, Franciscus Assisus in nivibus, Dominicus in prunis seipsum triumphaverunt. Tanta hominibus sanae mentis fuit castitatis cura, tantum incesta voluptatis odium. At prisca nunc reviviscunt miracula, antiqua restaurantur praemia. Ita hodieque a plurimis adolescentibus ac juvenibus castissimis Virginis MARIAE Sodalibus incredibiles pugnae pro tuenda virginitate suscipiuntur; victoriae illustrissimae referuntur; veris ac decretoriis armis res agitur, jejuniis, flagris, ciliciis, humicationibus, vigilis, rigoribus aliis innumereis in impurum Cupidinem pugnatur. Tentatio carnis & diaboli, materia triumphii.

§. VII.

Hic merito quisque sibi in aurem, imò in animum dixerit: Equid ego simile aut feci, aut facturus sum? Illis, & illis, & istis tantum stat sua virginitas: esturire, algere, sitire, minis & incommode dormire, dolores acerrimos sentire, aspera quaeque pati non detrectant: modò sua sibi Castitas in tuto sit. Ah quam ego ad iustitiam istos remissus ac inertes dormitator sum? Illi caelum rapiunt non sine generosa violentia, ego torpore & cuticulam curo. Si mihi ipse credo, virginitatem fortassis amo, sed pugnas pro virginitate refugio: caelum cupio, sed quantum est, quod pro caelo laboro? victoriam & premium affecto, sudare ac certare nolo. O militem in plumis! O athletam in mensis ac poculis! Sed ut scias, non hac ad virtutem itur, non hac ad caelum pervenitur. Illud Chryostomi hic millies ingerendum: *Virgo a bello nunquam cessare potest.*

Hieronymus ad institutum priscae moris mentionem injiciens: *Genitilis error, inquit, Deas virginis finxit armatas, cum scuto & lancea, ostentur sine bello pudicitiam non posse defendi. Virginitas cautissime simul & fortissime habenda est: nimirum inter Leonem, ut diximus, & Libram media recte defenditur. Nihil tenerius castitate ac pudicitia, quae etiam impudico aspectu perditur. Pudicitiam perdidisti semel?*

Nulla reparabilis arte Lapsa pudicitia est.

Claude igitur vas tuum, ne pretiosissimum hoc unguentum effluat; claude virginitatem tuam continentiam tam linguae quam oculorum, quam & aurium. Nec vero quemquam terreat quotidiana pugnae difficultas. Quanto difficilior pugna, tanto gloriosior victoria. Ad has pugnas amore virginitatis obeundas Bernardus nos animans: *Differant quidem inter se, inquit, homo pudicus & Angelus, sed felicitate, non virtute. Sed est illius Castitas felicitas, huius tamen sortiri esse cognoscitur. Sola est Castitas, quae in hoc mortalitatis loco & tempore statum quandam immortalis gloriae representat. Sola inter nuptiarum solennia, morem beate illius vendicat regionis, in qua neque nubunt, neque nubuntur: praebeus quodammodo terris, caelestis iam illius conversationis experientiam. Quid ergo castitate decorus, quae de hoste domesticum, Angelum de homine facit. Atque ut priscae Patres loquuntur, major est victoria virginum, quam Angelorum. Angeli enim sine carne vivunt, virgines vero in carne triumphant. His confirmandis optime dixit Hieronymus: Virginitas frumentum, nuptiae hordeum, fornicatio stercus. Virgines sedent ad pedes Domini, virgines semper cum Domino loquuntur, virgines sunt terrae Angeli. Quis igitur decorem virginitatis aestimet, quae amatur à Christo Rege, probatur à Iudice, dedicatur Domino, consecratur Deo, remuneratur à caelesti sponso? Porro Deipara Christi mater, cuius honori haec paullo quam cetera diductus scripta,*

A non solum virgo, sed omnium etiam virginum decus & specimen est unicum, ut nefas sit, sanctissimum ejus nomen in ordinem redigere, nisi pro typo sit & virginitatis idea: sed nunc praxim Castitatis addimus.

ACTIONES VIRGINITATIS A C CASTIMONIAE.

1. Hic caput rei est: Principius oblat. Adest cogitatio? Repelle. Allicie imaginatio? non aspice, mentis oculos quamprimum alio averte. Moraris, & cum hoste colluctis? evidenti periculo Castitatem exponis. Job non solum à conspicienda, sed etiam à cogitanda virgine cavet. Scintilla vesti illapsa cito maculam inurit, nisi eam submoveas: foeda cogitatio animum mox inficit, nisi hanc quamprimum excutias.

2. Proximum est nunquam otiosi, nunquam nec Secunda. exiguo quidem tempore. Feras quaterere, nil agere, aut agere otia, languori ac somno indulgere, & simul castum esse, inaudita sunt, neque haec unquam tam disparia in parem amicitiam pettrahi poterunt.

3. Qui Castitatem amat, orationes & jejunia frequentat. Intuta est pudicitia, si horum desit alterutrum. Nimirum virginitas orationis itus amat, quod sine mortificationis prunis nihil odoriferi exhalat. Iuxta Domini sunt: *Vigilate & orate, ut non intreris in tentationem.* Facile vigilat, qui promptè jejunit.

4. Feminarum aspectus, colloquia, munuscula, praesentiam, omnesque ejuscemodi occasiones cautè devitare. In sinu colubrum tutius quis ferat, quam in oculis, in auribus, in animo muliebres blanditias. Procul è procul este, ab his dolosis ignibus, quos subinde honestatis favilla regit, sed produntur, dum tanguntur.

5. Spectacula parum pudica, confabulationes non tantum obscenas, sed etiam protervas, imagines nudas, & inhonestas cantilenas, & libros omnes Venerem oles studiose fugere. Sed inter fugienda etiam choreas numerare, de quibus optime dictum: Chorea est circulus, cujus centrum est diabolus, & circumferentia omnes angeli ejus.

6. Verae Castitatis est, non tantum praesentium ocularum vereri, sed etiam seipsum solum erubescere, nec audere clam facere, quod palam offenderet. Homo castus oculos assidue defixos gerit in Deum, in sui Custodem Angelum, in seipsum. Coram his tribus turpe quid facere, aut etiam cogitare, tam verecundaretur quam coram toto terrarum orbe. Sic castissimus Amon Lycum flumen transiturus, quia horrebat vestem ponere, & seipsum videre nudum, oculatè vi trajecit aquas. Ita Hieronymus, Ruffinus, Palladius supra laudati.

7. Curiositatem singulariter odisse: Curiositas & Septima. Castitas nihil unquam inter se amicitiam habuerunt. Vane curiosus & pudicus, otiosus & castus, prodigia sunt. Dina Jacobi filia, si non fuisset curiosa, non fuisset rapta & violata.

8. Vestitum mollem & ad aevi leges concinnum aliis non amare, à seipso penitus abdicare. Subinde vestis comprior plus libidini patrocinator, quam forma liberalior. Quantum autem luxuriae negotium promoveant vestes & corporis cultus, in Trimegisto nostro fusius docemus, quò Lectorem amandamus.

9. Ad omnes portas, hoc est, ad omnes exteriores sensus, perpetuas habere excubias, nec eas unquam laxare. Qui Castitatem diligit, non solum cum oculis, ut Jobus, sed & cum auribus & naribus, sed & cum lingua & manibus foedus pangat, ut quidquid virginitati adversum occurrit, mox totis viribus rejiciatur. Castitatis est, non tantum omnem impudicitiam, sed omnem etiam impudicitiae umbram horrere.

CAPVT XI.

Rosa Crystallina, seu, Jejunium
& Abstinentia.

§. I.

B. V. Mariæ
vita mera
fuit qua-
dragesima.
Ambros. 1. 2.
de Virgin.

OMnis beatissimæ Virginis vita, mera fuit, sic dicam, quadragesima, jejunii & abstinentiæ dicata. Beatus Ambrosius abstinentissimam Virginem demiratus: *Quid exequar, inquit, ciborum parsimoniam, officiorum redundantiam? Alteram ultra naturam superfuisse, alteram pene ipsi naturæ defuisse: illic multa intermissa tempora, hic congemmatos jejuniu dies: Et si quando reficiendi successisset voluntas, cibus plerumque obuius, qui mortem arceret, non delicias ministraret. Potuit virgo de se dicere, quod Anna Elcana uxor respondit: *Vnum & omne quod inebriare potest, non bibi.* Quod si Christus Filius tam eximia fuit sobrietatis, ut sui suæ frigidam à Samaritide velut mendicium peteret, utique & mater non aliam habuit vinarium cellam, quam publicum urbis fontem.*

1. Reg. 17. 1.
vers. 15.

Thomas Aquinas super hac virtute disserens: *Temperantia, inquit, tanto perfectior est, quanto quis pravis concupiscentiis magis caret.* Atqui virgo beatissima non solum cibi potulque lautitias non inhæbat, sed singulari prærogatiuâ, ab omni ejusmodi cupiditate immunis erat. Ergo temperantia illius perfectissima fuerat. Hæc insitit nobis à primigeniâ noxâ flammulæ in illâ penitus extinctæ, nihil pravi incendii poterant suscitare. In testem occurrens Chrysostomus: *Beatissima Maria, inquit, ultra omnem humanæ naturæ modum modestiam atque temperantiam excoluit, atque ob id universum Dominum in utero gestare meruit.* Quamdiu Adam in campis elysiis jejunus fuit, tamdiu totius orbis dominus fuit. Ubi comedere cœpit, & orbem totum, & seipsum, & omnia comedendo perdidit. Hoc nativæ labis initium. Tam malè prandit in paradiso, ut aliquot millibus annorum pessimè cenaret in exilio. Continuisset manum, domuisset gulam, & paradysum, & omnia paradisi bona retinuisset. Heu pessimum prandium, quo duo soli homines omne cæli ærarium decoxerunt.

Intemperantia non tantum animo, sed etiam corpori variè nocet.

O abstinential quam potens es phatmacum in omne vitium, nihilominus vile nobis est tui pretium. Intemperantia cum cognata sit luxuriæ, illud cognationis istius proprium habet, non tantum animo, sed etiam corpori variè nocere. Intemperantia labores omnes altero tanto graviores reddit, vires subtrahit, morbos & dolores immittit, vivendi spatium abrupit. Profecto grande hoc paradoxum est. Omnes cupimus esse longævum & quam diutissimè vivere, & tamen maximam partem tam intemperantem & consulam vitæ rationem sequimur, ac si hoc omni studio agamus, quam celerrimè extingui. Intemperantiam, cui affuecimus, nulla nobis monita, non oracula divina, nulli qui inde sunt morbi dissuascent. Egrotare malumus, & malè habere, quam frugalitè & temperantiè vivere. Modò nil subtrahatur gula, modò fartiatur venter, cetera faciles curabunt superi. Non nescimus nil æquè longævitatè officere, quam victum varium, copiosum, immoderatum, nihilominus perniciem nostram amamus, & damnis nostris hilariscimus.

1. Pet. cap. 5.
vers. 8.

Qui verò rationem audit, nec experientiam excludit, sic apud animum suum statuit: Non possum ignorare, idque multo usi compertum habeo, quantum nocenti non animo solum, sed & corpori adferat cibus potulque intemperantior. Ergo non conquiescam, dum meipsum in eam vivendi ordinem redigam, quo Deus non offendatur, non lædatur valetudo, conscientia non inficiatur. Agnoscō Principis Apostoli effatum: *Fratres, sobrii estote & vigilate.* Reverè fame atque abstinentiâ malis plerisque omnibus medelam facimus. Quod si

A experimento discere non recusarent, qui vitam immoderatiè agunt, quam jucundum sit & suave, superfluis carere, ventrem rationi obedientem & bene motum habere, parvo alluere, stomachum cibo potulque non obruere, paucis contentum esse, sanè temperantissimi forent & ipsi. Præsertim cum Virginis filius, sobrietatis & abstinentiæ magister imperet: *Attendite vobis, ne forte lacus graventur corda vestra in crapulâ & ebrietate.*

De Virgine matre B. Bonaventura dignum memoratu refert in hunc modum: *Speitandum se præbuit calidæ Virgo pia femine.* (Elisabetham fuisse credit) eamque fuisse affata est: *Dico tibi, filia, quod nullum donum vel virtutem à Deo habui, sine magno labore, continuâ oratione, ardentè desiderio, profundâ devotione, & multâ afflictione, exceptâ Sanctificationis gratiâ.* Et pro certo scias nullam gratiam in animam descendere, nisi per orationem & corporis afflictionem.

Deus quidem spargit sua munera, sed ea non nisi volentes, & industriè accipiunt; plurima Deus labor vendit, sed facili, & quem adhibet qui seridè vult. Fit nunquam, ut quærat quisquam: *Quanti hoc emisit præti, ait alter, aut tanti.* Mox addit primus: *Non emisse dicas, sed invenisse aut dono accepisse, cum minimo emeris.* Ita Deus sua labore vendit; nos enim, sed emimus minimo, quocirca potius dono accipimus. Sæpiissime optimus Deus facit, quod mater solet, quæ aut panem simillagineum, aut botrum maturum altissimè manu tenet, & alliciendo perulo: *Habebis hoc, ait, si contigeris.* At puer subsilit & apprehendere conatur, quod in præmium proponitur. Mater equidem sic posset tenere, quod data est, ut puerulus id nullo salu, conatu nullo tangeret: at illa sensim ac clementer temperat manum ad filiolu conatur, ut post fatigationem non longam, quod cupit, obtineat: ita omnino Deus nobiscum agit; nos aliquid laboris sumimus, conatur & assilimus; abstinentiâ & jejunii corpus exerceamus, sic benevolam & planè maternam Dei manum ad nos trahimus, non quia nos tam laboriosi, sed quia Deus tam facilis ac bonus.

§. II.

QVando igitur Virgo beatissima continuis precationibus ac jejunii tanta sibi dona promeruit apud Filium, sanctissimi quique hominum ritè fecisse censendi, qui virginis abstinentiam cum imitari, tum venerari studuerunt. In exemplum è plurimis paucos produco.

Nicolaus Tolentinus vir sanctus & abstinentiâ singulariter clarus, quavis hebdomadè, diem Luna, Mercurii, Veneris, & beatissimæ Virginis honori Sabbatam inediâ traduxit, nec corpus nisi semel his diebus refecit, idque pane tantummodo & aquâ.

Admirandum est, quod femina, quod Regina, quod inter delicias & in aula fecit Elisabetha Lusitanæ Regina, quæ præter quadraginta diæ jejunium, alios in super 40. diæ ante diem Virginis in cælum assumpta, sed & quamlibet sextam feriam, & omnia Virginis diæ pervigilia jejuniiis tam rigidis consecravit, ut extra panem & aquam gustaret nihil. Ita dimidium pane annum religiosissimâ inediâ traduxit, tam alti sanguinis mulier.

Carolus Borromæus sanguine Princeps, & Romanæ curiæ purpuratus senator, anno millesimo sexcentesimo nono in divorum alium relatus, virginem Desparam ita coluit, ut quotidie illius Officium & Rosarium genibus nixus recitaret, omnibus ejusdem pervigiliis sic jejunaret, ut toto illo die præter panem & aquam nihil libaret; & ubi demum ad salutandam Virginem signum audisset, cor in genua supplex ruit: in curia sedisset mox è curia descendisset: in equo fuisset? ex equo quamprimum desilisset, & ut iter se daret, in ceno sisset genua. Tantò ista rectius, quanto submissius.

Joannes